

prima instanță – Gh. Purici
instanța de apel – E. Ababei, A. Garbuz, G. Polivenco

dosarul nr. 2ra-1633/16

ÎNCHEIERE

13 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și recursului declarat de Mandraburcă Alexandru, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mandraburcă Alexandru împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești cu privire la obligarea modificării cuantumului pensiei pentru vechimea în muncă, recalcularea și achitarea pensiei pentru vechimea în muncă,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 29 februarie 2016, prin care s-a admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, s-a casat integral hotărârea Judecătoriei Soroca din 30 martie 2015 și s-a emis o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 20 august 2013, Mandraburcă Alexandru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești cu privire la obligarea pîrîtului să-i stabilească pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80 % din salariul mediu al funcției de președinte al Judecătoriei Șoldănești, și achitarea diferenței la pensia neplătită începînd cu luna iunie 2004 din momentul apariției dreptului la pensie.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 27 noiembrie 1989 a fost desemnat în funcția de judecător, la judecătoria Șoldănești. Prin ordinul Ministrului Justiției nr.299 din anul 2004 i s-a stabilit pensia pentru vechimea în muncă de președinte al Judecătoriei Șoldănești, cu vechimea totală în muncă peste 25 ani, din care 14 ani în funcție de judecător, în mărime de 70% din

salariul mediu al funcției de președinte al judecătorei Șoldănești, începînd cu 16 iunie 2004.

Consideră Mandraburcă Alexandru că mărimea pensiei în proporție de 70 % a fost stabilită eronat, contrar prevederilor art. 43 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 156- XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, modificată prin Legea nr. 950- XIV din 21 aprilie 2000, nefiind luat în calcul perioada anilor 1973-1978, cînd a făcut studiile la Universitatea de Stat din Moldova, facultatea de drept.

Astfel, la momentul stabilirii pensiei avea vechimea în muncă mai mult de 30 de ani, urmînd a fi stabilită pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80 % din salariul mediu al funcției de președinte al judecătorei Șoldănești.

Solicită Mandraburcă Alexandru obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești să-i stabilească pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80 % din salariul mediu al funcției de președinte al Judecătorei Șoldănești, și achitarea diferenței la pensia neplătită începînd cu luna iunie 2004 din momentul apariției dreptului la pensie (f.d.1-4, V-I).

La 14 ianuarie 2015, Mandraburcă Alexandru a depus cerere de concretizare a temeiurilor acțiunii (f.d.69-71, V-I).

În motivarea cererii a menționat că conform hotărîrii Guvernului nr. 101 din 30 ianuarie 2006, toate dosarele judecătorilor pensionari cărora le-a fost stabilită pensia pentru vechimea în muncă pînă la 31 decembrie 2006, au fost transmise către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Consideră că Casa Națională de Asigurări Sociale urma să efectueze controlul veridicității stabilirii pensiilor și indemnizațiilor lunare viagere, conform legislației în vigoare.

Prin urmare, după efectuarea reformelor în sistemul public de asigurări sociale, Casa Națională de Asigurări Sociale a preluat dosarele pensionarilor judecători, însă nu a efectuat controlul veridicității stabilirii pensiilor, iar situația a rămas neschimbată, primind în continuare pensia în proporție de 70 % din salariul mediu al funcției de președinte al judecătorei Șoldănești.

Totodată mai menționează că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2014, menținută prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 noiembrie 2014, s-a constatat că ordinul Ministrului Justiției nr. 299 din 16 iunie 2004, în partea în care i s-a stabilit pensie pentru vechime în muncă în cuantum de 70 % din salariul mediu de funcție reieșind din stagiul de 25 ani, este ilegal, deoarece nu s-a inclus în stagiul de muncă perioada studiilor în instituția de învățămînt superior, perioada anilor 1973-1978.

Sușține că plata pensiei în cuantum greșit, se datorează unei omisiuni sau erori a Ministerului Justiției, iar ulterior din vina Casei Naționale de Asigurări Sociale, care în temeiul pct. 3 al Hotărîrii Guvernului nr. 101 din 30 ianuarie 2006, avea obligația de a efectua controlul veridicității calculării pensiei

Iar, potrivit pct. 21 al Hotărîrii Guvernului nr. 929 din 15 august 2006 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de plată a pensiilor stabilite în sistemul public de asigurări sociale de stat și alocațiilor sociale de stat, pensia neplătită la timp din vina organului de asigurări sociale responsabil de stabilirea și plata pensiilor se plătește retroactiv, fără nici o limitare în termen.

La 25 februarie 2015, Mandraburcă Alexandru prin cerere de concretizare a acțiunii a înaintat aceleași pretenții către Casa Națională de Asigurări Sociale (f.d.93-95).

Prin hotărîrea Judecătorei Soroca din 30 martie 2015, a fost admisă acțiunea.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a modifica cuantumul pensiei pentru vechime în muncă stabilită lui Alexandru Mandraburcă la 16 iunie 2004, din 70% în 80% din salariul mediu al funcției de președinte al Judecătorei Șoldănești.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a recalcula cuantumul pensiei pentru vechime în muncă stabilită lui Alexandru Mandraburcă și a achita diferența neachitată a pensiei pentru vechimea în muncă, începînd cu 16 iunie 2004 (f.d.109, 114-117, V-I).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 16 iulie 2015, a fost admis apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, casată hotărîrea Judecătorei Soroca din 30 martie 2015 și emisă o nouă hotărîre, prin care: s-a respins acțiunea depusă de către Alexandru Mandraburcă (f.d.142-148, V-I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2015 a fost admis recursul declarat de către Mandraburcă Alexandru, s-a casat integral decizia Curții de Apel Bălți din 16 iulie 2015 și s-a restituit pricina spre rejudecare în fond la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată (f.d.168-174, V-I).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 29 februarie 2016 s-a admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, s-a casat integral hotărîrea Judecătorei Soroca din 30 martie 2015 și s-a emis o nouă hotărîre de admitere parțială a acțiunii prin care s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a recalcula cuantumul pensiei stabilite lui Mandraburcă Alexandru reieșind din mărimea de 80% din salariul mediu lunar al unui președinte al judecătorei, începînd cu 01 august 2013. În rest acțiunea s-a respins (f.d. 188, 189-191, V-I).

La 19 mai 2016 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material.

Astfel, invocă ilegalitatea deciziei contestate și susține că conform modificărilor introduse prin legea Nr. 399-XVI din 14 decembrie 2006 în vigoare din 23 martie 2007 la alineatul (1) al art. 32 din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, organele de asigurări sociale au fost obligate să stabilească și să plătească pensiile judecătorilor, astfel începând cu anul 2006 Casa Națională de Asigurări Sociale cât și subdiviziunile sale teritoriale stabilesc și achită pensiile judecătorilor.

Precizează Casa Națională de Asigurări Sociale că stabilirea și achitarea pensiei judecătorilor îi revine recurentului începând cu anul 2006, pînă în prezent, și nu poate fi aplicată retroactiv.

Or, lui Mandraburcă Alexandru i-a fost stabilită pensia în anul 2004 de către Ministerul Justiției, Casei Naționale de Asigurări Sociale revenindu-i doar funcția de achitare a pensiei.

Respectiv pretențiile cu privire la corectitudinea stabilirii pensiei urmau a fi înaintate în anul 2004 către Ministerul Justiției și nu către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Șoldănești în anul 2013.

Susține recurentul că Mandraburcă Alexandru, în mod neîntemeiat solicită anularea ordinului Ministerului Justiției și a emite un alt ordin cu privire la stabilirea pensiei deoarece Casa Națională de Asigurări Sociale nu are astfel de împuterniciri, de a anula ordinul Ministerului Justiției și de a emite un alt ordin, pe cînd ordinul precedent este în vigoare.

La 30 mai 2016 Mandraburcă Alexandru a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material.

Astfel, invocă ilegalitatea deciziei contestate și susține că instanța de apel nu a aplicat legea ce urma a fi aplicată și a aplicat legea ce nu trebuia aplicată.

Indică recurentul că instanța urma să aplice art. 33 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, în conformitate cu care urma să-i modifice cuantumul pensiei pentru vechime în muncă de la 70% la 80% din salariul mediu al funcției de președinte al Judecătoriei Șoldănești, și anume datorită apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, ce au avut loc pînă la acordarea drepturilor la pensie.

Îndică recurentul că dreptul la pensie în cuantum de 80% din salariul mediu al funcției de președinte al Judecătoriei Șoldănești, a apărut la 16 iunie 2004 și nu la 01 august 2004.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și recursul declarat de Mandraburcă Alexandru nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și recursul declarat de Mandraburcă Alexandru asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și recursul declarat de Mandraburcă Alexandru ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și recursul declarat de Mandraburcă Alexandru se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat